

Klassificering af jord som affald

august 2019

Affaldsdefinitionen

- Affaldsbekendtgørelsens § 2, stk. 1:
 - *Ved affald forstås i denne bekendtgørelse ethvert stof eller enhver genstand, jf. bilag 2, som **indehaveren skiller sig af med eller agter eller er forpligtet til at skille sig af med.***
- Affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 7:
 - *Affaldstype: Affald, som er opført på listen over affald, jf. bilag 2, og som er beskrevet med en EAK-kode.*
 - *EAK-koder:*
 - *02 04 01 **Jord** fra rengøring og vask af roer*
 - *05 01 15 Brugt filter**jord** (farligt)*
 - *17 05 **Jord** (herunder opgravet **jord** fra forurenede grunde), sten og klapmaterialer*
 - *17 05 03 **Jord** og sten indeholdende farlige stoffer (farligt)*
 - *17 05 04 **Jord** og sten, bortset fra affald henhørende under 17 05 03*
 - *20 02 02 **Jord** og sten (Have- og parkaffald)*

Affaldsdirektivets direkte anvendelige definition

EU-domstolen:

Tombesi (Forenede sager C-304/94, 330/94, 324/94 og 224/95):

- I en italiensk straffesag var en gruppe af transportører m.v. tiltalt for at have brudt den italienske affaldslovgivning
- Italien sondrede i affaldslovgivning mellem "*affald*" og "*restprodukter*", ligesom der var indført forenklede procedurer og lempelige for restprodukter
- Restprodukt var defineret som: "*ethvert affaldsstof eller –materiale, der hidrører fra en produktions- eller forbrugsproces, og som kan genanvendes*"
- Den lokale italienske domstol mente ikke, at sondringen var forenelig med fællesskabsretten

Affaldsdirektivets direkte anvendelige definition

Tombesi (Forenede sager C-304/94, 330/94, 324/94 og 224/95):

- EF-domstolen fastslog, at det fremgår af transportforordningen, at der er regler, som gælder for overførsler inden for og ud af fællesskabet
- Der er imidlertid også bestemmelser, som finder anvendelse på transport af affald inden for medlemsstaten.
- EF-domstolen konkluderede på den baggrund, at der med affaldsdirektivets definition "*er indført en fælles definition af begrebet affald, som er umiddelbart anvendelig*"
- Heraf kan udledes, at dette også gælder de øvrige definitioner i affaldsdirektivet

Affaldsdirektivets definition må ikke normeres

Mafioso-dommen (Sag C-194/05):

- Italien havde problemer med, at mafiaen sad på affaldshåndteringen, og man indførte derfor regler om, at uforurenet overskudsjord var undtaget fra affaldslovgivningen
- Reglen var officielt begrundet i, at det var unødigt fordyrende for bygge- og anlægsarbejder, hvis det rene overskudsjord skulle håndteres som affald med alt, hvad dette indebærer
- EF-domstolen fastslog, at det ikke kunne udelukkes, at ren jord var affald, og at den generelle regel herom derfor var i strid med, at der i affaldsdirektivet var indført en definition af affald, som er direkte gældende

Affaldsdefinitionen

Affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 4:

- *Affaldsfraktion: Underopdeling af affald efter materiale, sammensætning og oprindelse, herunder asfalt, papir, pap, dæk, affald i form af metal og elektriske og elektroniske produkter, affald i form af batterier og akkumulatorer, PVC, plast, glas, shredderaffald, jord og træ.*

Affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 21:

- *21) Erhvervsaffald: Affald, som er frembragt af virksomheder, herunder dagrenovationslignende affald, have-park-affald, storskrald, bygge- og anlægsaffald, produktionsaffald, industriaffald, kildesorterede affaldsfraktioner og jord. Erhvervsaffald kan enten være farligt eller ikke-farligt.*

Affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 31:

- *31) Husholdningsaffald: Affald, som er frembragt af husholdninger, herunder dagrenovation, haveaffald, storskrald, kildesorterede affaldsfraktioner og jord fra husholdninger. Husholdningsaffald kan enten være farligt eller ikke-farligt.*

Affaldsdefinitionen og klassificering af affald

7

Affaldsdefinitionen er afgørende for, hvorvidt en genstand, som bliver til affald, skal anses som husholdnings- eller erhvervsaffald:

- *"Ved affald forstås i denne bekendtgørelse ethvert stof eller enhver genstand, jf. bilag 2, som indehaveren skiller sig af med eller agter eller er forpligtet til at skille sig af med".*

Hvis genstanden ejes af en husholdning på det tidspunkt, hvor genstanden bliver til affald, er der tale om husholdningsaffald

Erhvervsaffald vs. husholdningsaffald

Jord opgravet hos en husholdning, vil som udgangspunkt være husholdningsaffald, medmindre husholdningen har overdraget jorden til håndværkeren, inden denne bliver til affald

Have- og parkaffald frembragt hos en husholdning, vil om udgangspunkt være husholdningsaffald, medmindre husholdningen har overdraget græsset, træet eller busken til anlægsgartneren, inden dette bliver til affald.....

Affald frembragt af en husholdning, der bor til leje, vil som udgangspunkt være husholdningsaffald

Affaldsdefinitionen og biprodukter

- Biprodukter (§ 2, stk. 2):
- Som affald anses dog ikke stoffer eller genstande, som er resultatet af en produktionsproces, som ikke primært sigter mod fremstilling af dette stof eller denne genstand, og hvis
 - 1) det er sikkert, at stoffet eller genstanden videreanvendes,
 - 2) stoffet eller genstanden kan anvendes direkte uden anden yderligere forarbejdning, end hvad der er normal industriel praksis,
 - 3) stoffet eller genstanden fremstilles som en integreret del af en produktionsproces, og
 - 4) videreanvendelse er lovlig, dvs. at stoffet eller genstanden lever op til alle relevante krav til produkt-, miljø- og sundhedsbeskyttelse for den pågældende anvendelse og ikke vil få generelle negative indvirkninger på miljøet eller menneskers sundhed.

Sidestensdommens kriterier for, hvad der ikke er affald

Sag C-9/00:

- Sagen drejede sig om, hvorvidt sidesten fra et granitbrud oplagt nær stenbruddet med henblik på senere anvendelse i et vejbyggeri skulle anses som affald
- Sådanne sidesten skulle som udgangspunkt anses som affald, medmindre det er sandsynligt, at der sker en fuldstændig genanvendelse af sidestenene uden forudgående forarbejdning
- Det er uden betydning, om biproduktet er farligt
- Det blev forudsat, at oplaget var midlertidigt
- NB: Dommen har stor praktisk betydning i forhold til uforurennet jord

Hvornår skal man have en miljøgodkendelse?

Hvornår er jord undtaget fra affaldsdefinitionen?

- Forarbejderne til jordforureningslovens § 50, stk. 4 (lov nr. 507/2006):
 - *"Under visse betingelser må uforurenet jord, der graves op, antages at falde uden for affaldsdefinitionen.*
 - *Dette er tilfældet, når jordproducenten har en aftager af den uforarbejdede jord på opgravningstidspunktet, og jorden derfor aldrig når at blive til affald, før den finder anden anvendelse. I disse tilfælde må jorden anses for at være et produkt.*
 - *Ved afgørelsen af, om der er tale om et produkt eller affald, bør der lægges vægt på, at aftalen om aftagning af jorden er indgået senest på opgravningstidspunktet, og at jorden kun oplagres for en kortere tidsafgrænset periode, inden den finder fornyet anvendelse.*
 - *Såfremt jorden oplagres for en længere eller ikke-tidsafgrænset periode, må jorden anses for at udgøre en byrde for ejeren, hvilket er et indicium for, at der er tale om affald. Støtte for sådanne betragtninger findes i præmisserne for den såkaldte »Sidestensdom« fra EF-domstolen (dom af 18. april 2002, sag C-9/00)."*

Sondring mellem affald og produkt

- Miljøstyrelsens orientering af 8. oktober 2007 om en ny jordflytningsbekendtgørelse, bilag E

Eksempel 1, Jord fra byggeprojekt – oplagres i ikke-tidsafgrænset periode

Ved udgravning til et byggeprojekt fremkommer der **overskudsjord**. Jorden kan anvendes uden forudgående behandling, men **kan ikke anvendes i forlængelse af opgravningen**. Der er behov at **oplagre den i en ikke nærmere angivet periode**. Jorden vil hermed blive kategoriseret som affald.

Eksempel 2 Forurenet overskudsjord fra byggeprojekt

Ved udgravning til et byggeprojekt fremkommer der **overskudsjord**. Det viser sig, at jorden er **forurenet**. Da den ikke kan anvendes uden at der tages højde for de **risici for miljø og sundhed**, som jorden indebærer, vil jorden være affald **med mindre det konkret kan godtgøres**, at der er tale **tilsigtet biprodukt**.

Eksempel 3 Uforurenet jord fra byggeprojekt aftalt anvendt i andet byggeprojekt

Ved en udgravning til et byggeprojekt fremkommer der **overskudsjord**, dokumenteres at være **uforurenet**. Der er indgået en aftale om, at jorden efter en **kort tidsafgrænset periode kan anvendes i et andet byggeprojekt**. Jorden vil i denne situation kategoriseres som produkt.

Forureningsgraden er et relevant sekundært kriterium

- EU-domstolens dom af 14. marts 2019 (sag C-399/17):
 - Fra slutningen af 2010 og til begyndelsen af 2011 overførte en tjekkisk operatør ca. 20.000 ton TPS-NOLO (Geobal) til Polen bestående af tjæresyre, som er en rest fra raffinering af olie, kulstøv og calciumoxid.
 - Blandingen kunne anvendes som brændstof på cementfabrikker
 - Polen anså overførslen som ulovlig eksport af affald
 - Tjekkiet henviste til, at det ikke var affald, bl.a. fordi blandingen var registreret i henhold til REACH-forordningen
 - EU-kommissionen indbragte Tjekkiet for EU-domstolen (Traktatbrudssag)

Forureningsgraden er et relevant sekundært kriterium

- EU-domstolens dom af 14. marts 2019 (sag C-399/17):
 - EU-domstolen udtalte bl.a.:
 - *"Det skal indledningsvis fremhæves, at der ikke ud fra stoffernes farlighed kan udledes noget om begrebet affald"* (Præmis 66).
 - *"Som det fremgår af definitionen på affald, betragtes et stof ikke som affald på grund af sin art, men fordi dets indehaver agter eller er forpligtet til at skille sig af med det, dvs. på grund af indehaverens eller lovgivers hensigt."* (Præmis 74)
 - *"et stofs kemiske sammensætning kan være tegn på, at det er affald"* (Præmis 74).
 - Tjekket blev frifundet.
 - EU-kommissionen havde ikke løftet bevisbyrden for, at der var tale om affald på overførselstidspunktet

Opsummering

- Affaldsdefinitions subjektive element er afgørende:
 - Ved affald forstås i denne bekendtgørelse ethvert stof eller enhver genstand, som indehaveren skiller sig af med eller agter eller er forpligtet til at skille sig af med.
- Forureningsgrad er som udgangspunkt uden betydning for, om der er tale om affald
 - Forureningsgrad kan dog indebære, at der opstår en formodning for, at der er tale om affald
- Der kan herunder lægges vægt på følgende:
 - om affaldet er et tilsigtet produkt.
 - om der forudgående er indgået aftale om afsætning til anden lovlig anvendelse.
 - om den faktiske eller påtænkte oplagring forud for afsætning kun er af kort varighed.
- Det er altid en konkret vurdering, jf. den såkaldte "Mafioso-sag" (sag C-194/05).

End-of-waste

- Affaldsbekendtgørelsen § 4, stk. 4 og 5:
- Stoffer og genstande, som opfylder følgende kriterier, er ikke længere affald:
 - 1) Stoffet eller genstanden har gennemgået en nyttiggørelsesoperation, herunder genanvendelse.
 - 2) Stoffet eller genstanden er almindeligt anvendt til specifikke formål.
 - 3) Det findes et marked for eller en efterspørgsel efter et sådant stof eller en sådan genstand.
 - 4) Stoffet eller genstanden opfylder de tekniske krav til de specifikke formål og lever op til gældende lovgivning og normer vedrørende produkter.
 - 5) Anvendelsen af stoffet eller genstanden får ikke generelle negative indvirkninger på miljøet eller menneskers sundhed.
- Alle kriterier skal være opfyldt!
- Kommunen skal orientere Miljøstyrelsen om afgørelser om end-of-waste. Afgørelser offentliggøres på www.mst.dk.

Klassificering

Hvem har kompetencen?

Affaldsbekendtgørelsens § 4:

- **HR:** *"Kommunalbestyrelsen afgør om et stof eller en genstand er affald"* (stk. 1)
- Klassificering af affaldet (stk. 2 og 3)
- Om "end-of-waste"-kriterierne er opfyldt (stk. 4-6)

Klassificering

- Hvordan sker klassificering – rent praktisk?
 - Affaldsproducenten foretager klassificering med henblik korrekt håndtering
- Kommunen kommer først i spil, hvis der opstår tvivl og/eller uenighed
 - De almindelige forvaltningsretlige regler gælder!
 - Officialprincippet:
 - Kommunen er forpligtet til at sikre sagen tilstrækkeligt og korrekt oplyst
 - Affaldsbekendtgørelsens 22, stk. 2, nr. 7:
 - *”Kommunalbestyrelsen kan herudover for anvisningsordninger fastsætte forskrifter om:*
 - *7) Deklarering af affald.”*

Kan kommunen vælte byrden over på affaldsproducenten?

- Miljøbeskyttelseslovens § 72 (uddrag):
 - *"Den, der er ansvarlig for en virksomhed, der kan give anledning til forurening, skal efter anmodning fra kommunalbestyrelsen eller ministeren give alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som har betydning for vurderingen af forureningen og for eventuelle afhjælpende eller forebyggende foranstaltninger... Myndighederne nævnt i 1. og 2. pkt. kan herunder påbyde den ansvarlige for egen regning*
 - *2) at foretage prøveudtagning og analyser af materialer og produkter, der anvendes eller behandles, samt af eventuelle affaldsstoffer,*
 - *3) at klarlægge årsagerne til eller virkningerne af en stedfunden forurening og*
 - *4) at klarlægge, hvordan følgerne af forurening afhjælpes eller forebygges."*

Affaldshierarkiet

Affaldsbekendtgørelsens § 12:

- Den **kommunale affaldshåndtering** skal, jf. dog stk. 2, ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:
 - 1) Forberedelse med henblik på genbrug.
 - 2) Genanvendelse.
 - 3) Anden nyttiggørelse.
 - 4) Bortskaffelse.
- Stk. 2. Affaldshierarkiet kan fraviges for særlige affaldsstrømme, hvis fravigelsen er begrundet i en livscyklusbetragtning.
- Stk. 3. Anvendelsen af affaldshierarkiet og fravigelser herfra skal ske med henblik på at opnå det bedste samlede miljømæssige resultat, jf. lovens §§ 1 og 3.

Klassificering

21

Klassificeringskategorier (§ 4, stk. 2):

- 1) Farligt affald (§ 3, nr. 22, jf. bilag 2 og 4)
- 2) Emballageaffald (§ 3, nr. 20)
- 3) Affald egnet til materialenyttiggørelse (§ 3, nr. 38)
- 4) Forbrændingseget affald (§ 3, nr. 25)
- 5) Deponeringseget affald (§ 3, nr. 18)

Klassificering af affald

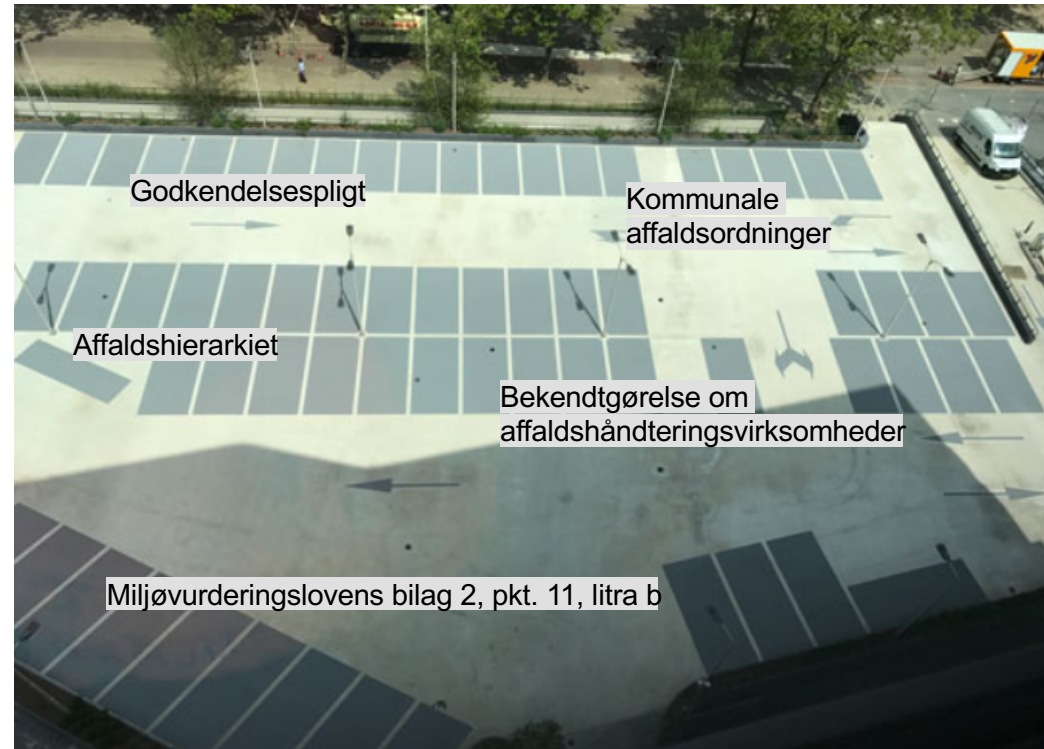
22

Kildesorteret affald egnet til materialenyttiggørelse (§ 4, stk. 3):

Erhvervsaffald skal klassificeres som kildesorteret affald egnet til materialenyttiggørelse, hvis affaldsproducenten kan godtgøre, at affaldet kan forberedes til genbrug, genanvendes eller anvendes til anden endelig materialenyttiggørelse.

Sammenblandinger af affald egnet til materialenyttiggørelse skal klassificeres som kildesorteret affald egnet til materialenyttiggørelse, hvis affaldsproducenten kan dokumentere, at sammenblandingen ikke forringer materialenyttiggørelsen af hvert enkelt materiale.

Jorden er ikke affald

Jorden er affald

Kontakt

Jacob Brandt

Partner, advokat (L)

T +45 72 27 33 63
M +45 25 26 33 63
E jab@bechbruun.com